

BILINGVISMY

NEJEN VE VZDĚLÁVÁNÍ

Hana Hařamová

VYVÁŽENÝ X DOMINANCE JEDNOHO JAZYKA

(UŽIVATEL JAZYKŮ POUŽÍVÁ OBA STEJNĚ AKTIVNĚ X JEDEN Z JAZYKŮ
POUŽÍ VÝRAZNĚ VÍCE)

CÍL X PROSTŘEDEK

(DÍTĚ ZÁMĚRNĚ VYSTAVÍME BILING. SITUACI X POUŽÍVÁME JINÝ JAZYK
NEŽ NÁŠ MATĚRSKÝ NAPŘ. Z DŮVODŮ, KDY SE SNAŽÍME DOROZUMĚT V
JINÉ ZEMI, KDE NYNÍ BYDLÍME)

(

PŘIROZENÝ X UMĚLÝ

(KAŽDÝ RODIČ MLUVÍCÍ JINÝM JAZYKEM X ŠKOLNÍ BILINGVISMUS)

SIMULTANNÍ X SEKVENCNÍ

(OBA RODIČE MLUVÍCÍ OBĚMA JAZYKY NA DÍTĚ X ČESKÉ DÍTE, CO SE V
10LETECH PŘESTĚHUJE DO ANGLIE)

KOLEKTIVNÍ X INDIVIDUÁLNÍ

(BILINGVÁLNÍ JE CELÁ SPOLEČNOST X POUZE PÁR JEDINCŮ)

PŘIROZENÝ BILINGVISMUS

- dříve se tvrdilo, že více jazyků dělá dítěti zmatek v hlavě, a ani jeden se pořádně nenaučí
- dnes víme, že tato tvrzení byla opírána o studie, které odrážely spíše chudé socioekonomické pozadí rodin, než skutečný bilingvismus

KVALITNÍ BILINGVÁLNÍ DOMÁCNOST

- jazyky musí být navázány na situaci, osobu, čas nebo prostor, aby se dítěti dobře učily a nepletly se
- dítě nelze vychovávat pouze bilingválně, musí být vychováváno i bikulturně
- je třeba zajistit pro dítě podnětné prostředí
- je třeba úprava prostředí, kde dítě žije, na vizuálně přátelské (světelné zvonky, signalizační zařízení apod.)

KVALITNÍ BILINGVÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- musí vycházet z předpokladu, že čzj je přirozeným plnohodnotným jazykem
- dítě potřebuje kontakt s členy neslyšící komunity, vidět vzory, mít je kolem
- v případě bilingvismu neslyšících dětí nelze kombinovat mluvenou češtinu a čzj, tím se 'kazí' oba jazyky
- bilingválních modelů, jak vychovávat dítě, je mnoho, přesto se shodují v několika bodech

BILINGVÁLNÍ PŘÍSTUP KE VZDĚLÁVÁNÍ

- vada sluchu neznemožňuje osvojování si jazyka, jen znemožňuje osvojení si mluveného jazyka
- vizuálně-motorický charakter znakového jazyka umožňuje neslyšícím osvojit si přirozený komunikační systém a uspokojovat svoje potřeby různého charakteru a komunikovat
- znakový jazyk je prvním jazykem N dítěte a musí se ho učit od dětství, stejně jako slyšící dítě mluvený jazyk
- dítě musí být vystavováno zj a mluvenému odděleně, aby chápalo, že existují odděleně a jsou to dva jazyky s jinými strukturami a formami

CO ZVÁŽIT PŘI BI-VÝCHOVĚ

- předtím, než se rodiče rozhodnou vychovávat svoje dítě bilingválně (a bikulturně), je třeba položit si otázky, jak bude výchova vypadat, co od ní očekávají a jak moc chtějí svůj život přizpůsobit
- je třeba vybrat vhodnou školu, která bude na stejné vlně s jejich názory a přesvědčením, popř. se školou spolupracovat a přimět ji, by vyhovovala požadavkům na vzdělávání